

Jaarrekening 2018

INHOUDSOPGAVE

1. JAARVERSLAG	3
2. JAARREKENING 2018	
2.1 Balans per 31 december 2018	4
2.2 Staat van baten en lasten over het jaar 2018	6
2.3 Kasstroomoverzicht over het jaar 2018	7
2.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	8
2.5 Toelichting op de balans	10
2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten	13
2.7 Ondertekening jaarrekening door bestuursleden	20
3. OVERIGE GEGEVENS	
3.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	21
3.2 Vergelijking realisatie 2018 met begroting 2018 en realisatie 2017	23

1. JAARVERSLAG

Naam en oprichting

De vereniging heeft als statutaire naam "IZB - vereniging voor zending in Nederland" en is gevestigd te Amersfoort. De vereniging is opgericht bij akte de datum 27 november 1935. De verkorte naam van de vereniging luidt: IZB.

Vestigingsplaats en -adres

De IZB is statutair gevestigd te Amersfoort. Het kantooradres is Breestraat 59-61, 3811 BH Amersfoort.

Kamer van Koophandel

De vereniging staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 40478278.

Grondslag en doel

De grondslag en het doel van de vereniging luiden overeenkomst artikel 3 van de statuten:

De vereniging erkent de Bijbel als Gods Woord en aanvaardt de Drie Formulieren van Enigheid. Zij heeft ten doel de inwendige zending in Nederland in overeenstemming met de belijdenis van de Nederlandse Hervormde Kerk.

Bestuur en directie

Het bestuur van de vereniging bestond ultimo 2018 uit de volgende personen:

Ds. M.C. Batenburg (voorzitter), ds. J. van Walsum (secretaris), drs. A.P. van der Kooy (penningmeester), dr. J. van den Born, ds. M. van Dam, drs. Z.A. Jansen-Smit, dr. H. de Leede, ds. A. van Lingen.

De directie van de vereniging werd gedurende 2018 gevoerd door dr. J.A. van den Berg (algemeen directeur) en ing. G.J. de Groot (operationeel directeur). De laatste trad uit dienst per 31 mei 2018.

Verslag activiteiten

Voor een inhoudelijk verslag van de activiteiten wordt verwezen naar het separaat uitgebrachte jaarverslag 2018.

2. JAARREKENING 2018

2.1 Balans per 31 december 2018

	<u>31 december 2018</u>		<u>31 december 2017</u>	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Immateriële vaste activa				
Ontwikkelingskosten	121.789		92.853	
Website	<u>26.914</u>		<u>27.042</u>	
		148.703		119.895
Materiële vaste activa				
Inventaris	<u>49.828</u>		<u>107.328</u>	
		49.828		107.328
Financiële vaste activa				
Overige vorderingen		<u>8.375</u>		<u>8.375</u>
		206.906		235.598
Vorraden				
Materialen		13.971		12.810
Vorderingen en overlopende activa				
Debiteuren	42.259		35.247	
Vorderingen op gelieerde organisaties	-2.132		3.525	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>135.261</u>		<u>60.153</u>	
		175.388		98.925
Liquide middelen				
		2.476.070		2.584.639
Totaal		<u><u>2.872.335</u></u>		<u><u>2.931.972</u></u>

	31 december 2018		31 december 2017	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Reserves en fondsen				
<i>Reserves</i>				
Continuïteitsreserve	974.292		1.049.376	
Bestemmingsreserve bijzondere leerstoel	42.600		54.200	
Bestemmingsreserve toekomstige huisvesting	<u>1.250.000</u>		<u>1.250.000</u>	
		2.266.892		2.353.576
<i>Fondsen</i>				
Bestemmingsfonds missionaire projecten	<u>330.331</u>		<u>294.453</u>	
		<u>330.331</u>		<u>294.453</u>
Totaal eigen vermogen		2.597.223		2.648.029
Langlopende schulden	<u>0</u>		<u>7.200</u>	
		0		7.200
Kortlopende schulden				
Crediteuren	47.085		48.850	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	100.922		105.724	
Vooruitontvangen bedragen	2.867		2.190	
Overige schulden en overlopende passiva	<u>124.238</u>		<u>119.979</u>	
		275.112		276.743
Totaal		<u><u>2.872.335</u></u>		<u><u>2.931.972</u></u>

2.2 Staat van baten en lasten over het jaar 2018

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
BATEN			
Baten van particulieren	702.929	903.000	918.081
Baten van bedrijven	58.515	40.000	57.595
Baten van organisaties zonder winststreven	1.188.366	1.275.400	1.153.949
Som van de geworven baten	1.949.810	2.218.400	2.129.625
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	208.631	133.600	22.290
Overige baten	1.594	1.000	-6.080
Som der baten	2.160.035	2.353.000	2.145.835
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen			
Focus - toerusting gemeenten	384.037	402.700	307.970
Impact - missionaire projecten	968.340	1.056.500	925.608
Areopagus	88.580	69.600	85.309
Dabar	147.190	153.500	133.986
Missionaire publiciteit	8.237	7.900	7.487
Missionaire reflectie	0	25.300	0
Samenwerkingsverbanden	81.990	98.800	104.273
Communicatie	130.213	140.800	109.064
	1.808.587	1.955.100	1.673.697
Wervingskosten	196.467	285.600	191.308
Kosten beheer en administratie	210.711	184.900	185.418
Som van de lasten	2.215.765	2.425.600	2.050.423
Saldo vóór financiële baten en lasten	-55.730	-72.600	95.412
Saldo financiële baten en lasten	4.924	7.000	2.318
Saldo van baten en lasten	-50.806	-65.600	97.730
Bestemming saldo van baten en lasten			
<i>Toevoeging/onttrekking aan:</i>			
Continuïteitsreserve	-75.084	32.326	-35.200
Bestemmingsreserve bijzondere leerstoel	-11.600	-11.600	25.172
Bestemmingsreserve kernactiviteiten	0	-50.000	0
Bestemmingsfonds missionaire projecten	35.878	-36.326	107.758
	-50.806	-65.600	97.730

2.3 Kasstroomoverzicht over het jaar 2018

Uit het volgende overzicht kan worden afgeleid hoe de liquiditeit zich heeft ontwikkeld gedurende het boekjaar.

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	-50.806	97.730
Afschrijvingen (im)materiële vaste activa	116.217	82.995
Cashflow	65.411	180.725
Mutatie langlopende schulden	-7.200	-1.633
Mutaties voorraad	-1.161	-12.810
Mutaties vorderingen	-76.463	1.730
Mutaties kortlopende schulden	-1.633	861
	-86.457	-11.852
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	-21.046	168.873
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investering in immateriële vaste activa	-81.144	-102.374
Investering in materiële vaste activa	-7.097	-15.932
Desinvestering in materiële vaste activa	716	0
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	-87.525	-118.306
Kasstroom boekjaar	-108.571	50.567
Liquide middelen begin boekjaar	2.584.639	2.534.072
Liquide middelen eind boekjaar	2.476.068	2.584.639

2.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Richtlijn fondsenwervende instellingen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijn voor fondsenwervende instellingen en organisaties zonder winststreven zoals die door de Raad van de verslaggeving is gepubliceerd (RJ 650 en RJ640).

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde. De waarderingen van de activa en de passiva, opbrengsten en kosten geschieden op basis van historische kostprijzen. In 2018 zijn er geen wijzigingen in de grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening 2018 is gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa betreffen a) de ontwikkelingskosten van Focusmateriaal (deze activa worden gewaardeerd tegen de voortbrengingskosten verminderd met afschrijvingen gedurende de periode waarin de activa naar verwachting revenuen zullen genereren; deze periode is ingeschat op 4 jaar) en b) de website (afschrijving in 3 jaar).

Materiële vaste activa

De vastgelegde middelen worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarden, verminderd met afschrijvingen, totdat de restwaarde is bereikt.

De afschrijvingen worden als volgt bepaald:

- inventaris: 20% - 25% van de aanschaffingswaarde, op het CRM-pakket is versneld afgeschreven.

Vorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs (indien van toepassing: tegen lagere opbrengstwaarde).

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten.

Nalatenschappen

Baten uit nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de IZB informatie heeft ontvangen, waaruit de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. De omvang kan betrouwbaar worden vastgesteld indien de akte van verdeling van de notaris is ontvangen. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar waarin deze worden ontvangen verantwoord als baten uit nalatenschappen.

Pensioenkosten

De IZB heeft voor zijn werknemers een toegezegde-pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De regeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds PFZW. De IZB heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij PFZW, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De IZB heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een toegezegde-bijdrageregeling en hebben alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het verslagjaar in de jaarrekening verantwoord.

Lastenverdeling

De toerekening van lasten aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie heeft als volgt plaatsgevonden.

Diverse kostensoorten

De volgende kostensoorten zijn individueel toegerekend zonder dat een verdeelsleutel van toepassing is:

- subsidies en bijdragen
- afdrachten
- aankopen en verwervingen
- uitbesteed werk
- bijdragen eigen doelgroep

Publiciteit en communicatie

De kosten voor publiciteit en communicatie worden voor 3/4e deel toegerekend aan communicatie en voor 1/4e deel aan kosten eigen fondsenwerving. Van deze regel zijn uitgezonderd de kosten van mailingen, folders, brochures, advertenties en de website: deze kosten worden zoveel mogelijk toegerekend aan de werktak waarop ze betrekking hebben.

Personeelskosten

De salariskosten zijn toegerekend aan de hand van een onderbouwde inschatting van de tijdsbesteding van de werknemers aan de verschillende doelstellingen, werving baten en aan beheer en administratie. De overige personeelskosten zijn rechtstreeks toegerekend zonder verdeelsleutel.

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten zijn als volgt toegerekend. Voor elke doelstelling, voor werving baten en voor beheer en administratie kan worden bepaald hoeveel fte's in en vanuit de kantoorlocatie in Amersfoort werken voor die categorie. Het aandeel van deze fte's in het totaal aantal fte's dat in en vanuit de kantoorlocatie in Amersfoort werkt, bepaalt hoeveel huisvestingskosten aan die categorie worden toegerekend.

Kantoor- en algemene kosten

Een deel van de kantoor- en algemene kosten wordt toegerekend aan beheer en administratie. Het betreft de accountants- en adviseurskosten, de verenigingskosten en de bestuurskosten. De porto- en kopieerkosten, de bankkosten en de abonnementen en contributies worden geadmistreerd per categorie en daarom rechtstreeks toegerekend zonder verdeelsleutel.

De automatiseringskosten, de telefoonkosten, de verzekeringskosten, de kantoorbenodigdheden, het drukwerk, de kantinekosten en het onderhoud inventaris worden toegerekend op basis van dezelfde verdeelsleutel als de huisvestingskosten.

Afschrijving en rente

De kosten van afschrijvingen en rente worden toegerekend op basis van dezelfde verdeelsleutel als de huisvestingskosten.

Werving baten

De kosten voor werving van baten bestaan enerzijds uit de kosten voor de eigen fondsenwerving en anderzijds uit de kosten van beleggingen.

De kosten van werknemers die zowel bezig zijn met communicatie als met fondsenwerving worden over deze twee categorieën verdeeld op basis van een onderbouwde inschatting van de uren die worden besteed aan de verschillende taken die zij uitvoeren.

Beheer en administratie

De kosten voor beheer en administratie worden toegerekend volgens de aanbeveling die daartoe is opgesteld door Goede Doelen Nederland. In deze richtlijn worden een aantal kostensoorten behandeld. De IZB heeft de volgende uitgangspunten gehanteerd voor de toerekening aan beheer en administratie:

Kostensoort	Norm	Toelichting
Vereniging / bestuur	100%	
Directie	0,4 fte	Het overige deel (1,7 fte) wordt toegerekend aan doelstellingen en fondsenwerving.
Financiën, planning & control	1,0 fte	Het overige deel (2,0 fte) wordt toegerekend aan doelstellingen en fondsenwerving.
ICT	naar rato	Op basis van medewerkers.
Huisvesting en facilitair	naar rato	Op basis van medewerkers.
Salariskosten	gedeeltelijk	Toegerekend aan doelstellingen, fondsenwerving en beheer en administratie op basis van onderbouwde inschatting van tijdsbesteding.
Overige personeelskosten	naar rato	Op basis van medewerkers.
Juridische kosten	n.v.t.	
Communicatie	geen	Er worden geen communicatiekosten aan beheer en administratie toegerekend.
Donateurs- en ledenadministratie	geen	Deze kosten worden volledig aan fondsenwerving toegerekend.
Projectadministraties	geen	Er worden geen kosten van projectadministraties aan beheer en administratie toegerekend.

2.5 Toelichting op de balans

ACTIVA

			31-12-2018 €	31-12-2017 €
Immateriële vaste activa				
	Ontwikkeling Focus- materiaal	Website	Totaal	
<i>Aanschafwaarde</i>				
Stand per 1 januari	109.207	27.500	136.707	34.333
Investerings	67.606	13.538	81.144	102.374
Stand per 31 december	176.813	41.038	217.851	136.707
<i>Afschrijvingen</i>				
Stand per 1 januari	16.354	458	16.812	0
Afschrijving boekjaar	38.670	13.666	52.336	16.812
Stand per 31 december	55.024	14.124	69.148	16.812
Boekwaarde	121.789	26.914	148.703	119.895
Afschrijvingspercentage	25%	33,3%		
De immateriële vaste activa worden aangehouden in het kader van de doelstelling.				
Materiële vaste activa				
Inventaris				
<i>Aanschafwaarde</i>				
Stand per 1 januari			285.064	273.404
Investerings			7.097	15.932
Desinvesteringen			-5.411	-4.272
Stand per 31 december			286.750	285.064
<i>Afschrijvingen</i>				
Stand per 1 januari			177.736	115.825
Afschrijving boekjaar			63.881	66.183
Desinvesteringen			-4.695	-4.272
Stand per 31 december			236.922	177.736
Boekwaarde			49.828	107.328
Afschrijvingspercentages (excl. versnelde afschrijvingen)			20%-25%	
De materiële vaste activa worden aangehouden in het kader van de bedrijfsvoering.				
Financiële vaste activa				
<i>Overige vorderingen</i>				
Waarborgsommen			8.375	8.375
			8.375	8.375
De financiële vaste activa worden aangehouden in het kader van de bedrijfsvoering.				
Vorraden				
Focus-boekjes			13.971	12.810
De voorraden worden aangehouden in het kader van de doelstelling.			13.971	12.810
Vorderingen en overlopende activa				
<i>Debiteuren</i>				
Saldo per 31 december			42.762	35.900
Af: voorziening voor oninbare vorderingen			-503	-653
			42.259	35.247
<i>Vorderingen op gelieerde organisaties</i>				
Rekening-courant GZB			3.333	3.197
Rekening-courant HGJB			-5.465	328
Rekening-courant PKN			0	0
			-2.132	3.525

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
<i>Overige vorderingen en overlopende activa</i>		
Nalatenschappen	35.000	39.955
Pensioenpremie	0	3.369
Vooruitbetaalde kosten	19.694	13.219
Fietsplan personeel	0	647
Rentebaten en baten uit beleggingen	4.924	2.318
Diverse te vorderen bedragen	75.643	645
	135.261	60.153

De vorderingen en de overlopende activa worden aangehouden in het kader van de bedrijfsvoering.

Liquide middelen

<i>Spaarrekeningen en deposito's</i>		
NL37 RABO 3623 8709 86	470.500	475.089
NL20 RABO 3497 6146 37	2.000.000	2.000.000
<i>Betaalrekeningen</i>		
NL27 INGB 0000 9809 80	2.036	5.513
NL26 RABO 0302 2061 91	2.241	103.234
Kruisposten	0	0
Kas	1.293	803
	2.476.070	2.584.639

De liquide middelen worden aangehouden ter belegging en in het kader van de bedrijfsvoering.

Reserves

Continuïteitsreserve

Betreft een reserve die wordt aangehouden in verband met de continuïteit van de vereniging.

Interne norm

Het bestuur hanteert als norm dat de continuïteitsreserve gebaseerd wordt op de jaarlijks te actualiseren risico-inventarisatie. Deze norm bedraagt ultimo 2018 € 973.000. Aan de aldus berekenende minimumomvang van de risicoreserve wordt voldaan.

De Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van Goede Doelen Nederland hanteert als norm dat de continuïteitsreserve maximaal 1½ maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie bedraagt. Deze norm bedraagt in 2018 € 3.048.000. Aan deze norm wordt voldaan.

Stand per 1 januari	1.049.376	989.800
Mutatie boekjaar	-75.084	-35.200
Vrijval bestemmingsreserve kernactiviteiten IZB	0	94.776
Stand per 31 december	974.292	1.049.376

Bestemmingsreserve bijzondere leerstoel

Stand per 1 januari	54.200	29.028
Mutatie boekjaar	-11.600	25.172
	42.600	54.200

Bestemmingsreserve kernactiviteiten IZB

Stand per 1 januari	0	94.776
Vrijval ten gunste van continuïteitsreserve	0	-94.776
Onttrekking boekjaar	0	0
	0	0

Bestemmingsreserve toekomstige huisvesting

Stand per 1 januari	1.250.000	1.250.000
Vrijval herwaarderingsreserve	0	0
Mutatie boekjaar	0	0
	1.250.000	1.250.000

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Fondsen		
<i>Bestemmingsfonds missionaire projecten</i>		
Dit fonds is gevormd uit giften ontvangen voor specifieke missionaire projecten, waarvan de besteding tot en met het huidige verslagjaar nog niet heeft plaatsgevonden.		
Stand per 1 januari	294.453	186.695
Toevoegingen en onttrekkingen boekjaar	35.878	107.758
Stand per 31 december	330.331	294.453
Langlopende schulden		
Toezeggingen aan missionaire projecten	0	7.200
Kortlopende schulden		
<i>Crediteuren</i>		
	47.085	48.850
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>		
Loonheffingen	97.715	105.724
Pensioenpremie	3.207	0
	100.922	105.724
<i>Vooruitontvangen bedragen</i>		
Contributies	2.622	2.190
Overige vooruitontvangen bedragen	245	0
	2.867	2.190
<i>Overige schulden en overlopende passiva</i>		
Vakantiegeld	59.109	57.266
Vakantiedagen	16.570	22.509
Personeelsfonds	884	739
Salariskosten	0	340
Toezeggingen aan missionaire projecten	0	8.000
Vergoedingen personeel	8.820	10.485
Accountant	5.677	7.265
Bankkosten	2.093	0
Diversen	31.085	13.375
	124.238	119.979

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE ACTIVA

De IZB heeft op de balansdatum geen recht op uitkeringen uit nalatenschappen, anders dan nalatenschappen waarvan de verwachte opbrengst als vordering in de balans is opgenomen.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE PASSIVA

De IZB heeft de beschikking over een kopieerapparaat/printer die wordt geleased; de leaseverplichtingen bedragen circa € 4.800 per jaar.

De IZB heeft een mantelcontract afgesloten voor de operational lease voor auto's. Dit mantelcontract heeft geen einddatum. Per balansdatum worden 6 personenauto's geleased. De jaarlijkse kosten bedroegen in 2018 ongeveer € 64.700.

De IZB huurt een pand aan de Breesstraat in Amersfoort; het huurcontract is met een looptijd tot en met maximaal 31 december 2020; de huurverplichtingen bedragen op jaarbasis € 44.400 (stand 2019)

LENINGEN AAN BESTUURDERS EN FEITELIJK LEIDINGGEVENDEN

Er zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan de statutaire bestuurders en feitelijk leidinggevenden.

2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Baten uit eigen fondsenwerving			
In de staat van baten en lasten worden de baten uit eigen fondsenwerving onderverdeeld conform het model van RJ 650. Onderstaand worden de baten uit eigen fondsenwerving onderverdeeld volgens het interne beheersingsmodel. Bij projectbijdragen is de herkomst vanuit de verschillende categorieën minder relevant.			
<i>Kerk en gemeenten</i>			
Collecten en giften	292.126	336.600	317.161
Protestantse Kerk in Nederland - subsidie	65.000	65.000	65.000
<i>Particulieren, fondsen en bedrijven</i>			
Contributies	297.643	275.500	299.068
Mailingacties	188.484	197.800	190.968
Overige giften	78.749	142.200	106.006
Bedrijven, fondsen en scholen	33.558	50.000	16.453
Nalatenschappen	39.205	170.900	217.568
<i>Projectbijdragen</i>			
Dabar	46.226	70.000	55.647
Areopagus	3.942	0	500
Missionaire publiciteit	1.166	0	1.765
Podcast "Eerst Dit"	165	0	0
Samenwerkingsverbanden	1.000	0	1.000
Impact	882.423	885.400	821.559
Focus	20.123	25.000	36.930
Totaal baten uit eigen fondsenwerving	1.949.810	2.218.400	2.129.625
Saldo financiële baten en lasten			
Rente	4.924	7.000	2.318
Saldo financiële baten en lasten	4.924	7.000	2.318
Overige baten			
Overige baten	1.594	1.000	2.401
Boekresultaat verkoop bedrijfspanden	0	0	-8.481
Totaal overige baten	1.594	1.000	-6.080

Toelichting bestedingen en brutowinst

Realisatie 2018	Doelstellingen						
	Focus	Impact	Areopagus	Dabar	Missionaire publiciteit	Missionaire reflectie	Samen- werkings- verbanden
	€	€	€	€	€		€
Subsidies en bijdragen	0	75.692	0	0	0	0	15.850
Mutatie verplichting projecten Impact	0	-7.200	0	0	0	0	0
Afdrachten	0	0	0	0	0	0	0
Uitbesteed werk	678	-3.898	34.974	0	0	0	0
Publiciteit en communicatie	2.075	146	0	1.095	0	0	0
Aankopen en verwervingen	23.179	24.216	7.237	34.071	0	0	0
Personeelskosten	303.371	793.562	52.645	113.028	0	0	60.147
Huisvestingskosten	14.467	26.785	1.699	4.048	1.524	0	1.874
Kantoor- en algemene kosten	16.292	25.651	3.281	7.195	4.814	0	1.783
Afschrijving en rente	56.702	33.386	2.118	5.045	1.899	0	2.336
	416.764	968.340	101.954	164.482	8.237	0	81.990
Bijdragen eigen doelgroep	32.727	0	13.374	17.292	0	0	0
Totaal	384.037	968.340	88.580	147.190	8.237	0	81.990
Opbrengst	434.741	0	0	0	126.163	0	0
Kostprijs	262.362	0	0	0	89.911	0	0
Brutowinst leveringen en diensten	172.379	0	0	0	36.252	0	0

Realisatie 2018	Realisatie 2018	Realisatie 2018	Realisatie 2018	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Communi-catie	Totaal doel- stellingen	Werving baten	Beheer en admini- stratie	Totaal	Totaal	Totaal
€	€	€	€	€	€	€
Subsidies en bijdragen	0	91.542	0	0	91.542	149.461
Mutatie verplichting projecten Impact	0	-7.200	0	0	-7.200	-26.283
Afdrachten	0	0	4.140	0	4.140	4.080
Uitbesteed werk	240	31.994	0	0	31.994	60.994
Publiciteit en communicatie	38.821	42.137	57.185	1.571	100.893	108.842
Aankopen en verwervingen	0	88.703	0	0	88.703	58.051
Personeelskosten	81.235	1.403.988	108.460	148.691	1.661.139	1.476.741
Huisvestingskosten	2.798	53.195	4.347	5.245	62.787	58.710
Kantoor- en algemene kosten	3.631	62.647	16.916	48.666	128.229	124.630
Afschrijving en rente	3.488	104.974	5.419	6.538	116.931	82.996
	130.213	1.871.980	196.467	210.711	2.279.158	2.098.222
Bijdragen eigen doelgroep	0	63.393	0	0	63.393	47.799
Totaal	130.213	1.808.587	196.467	210.711	2.425.600	2.050.423
Opbrengst	0	560.904	0	0	560.904	314.641
Kostprijs	0	352.273	0	0	352.273	292.351
Brutowinst leveringen en diensten	0	208.631	0	0	208.631	22.290

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Toelichting doelstellingen			
Focus - toerusting gemeenten			
Uitbesteed werk	678	6.000	6.555
Publiciteit en communicatie	2.075	5.000	1.347
Aankopen en verwervingen	23.179	31.000	16.915
Personeelskosten	303.371	311.700	241.433
Huisvestingskosten	14.467	13.900	13.090
Kantoor- en algemene kosten	16.292	16.900	16.861
Afschrijving en rente	56.702	54.300	31.212
	416.764	438.800	327.413
Bijdragen eigen doelgroep	32.727	36.100	19.443
	384.037	402.700	307.970
Utibesteed werk	52.959	34.300	5.460
Aankopen en verwervingen	51.256	39.400	44.721
Personeelskosten	158.147	162.900	154.366
Kostprijs	262.362	236.600	204.547
Opbrengst	434.741	342.600	182.732
Brutowinst leveringen en diensten	172.379	106.000	-21.815
Impact - missionaire projecten			
Subsidies en bijdragen	75.692	143.900	116.870
Aanwending verplichtingen missionaire projecten	-7.200	-8.000	-26.283
Uitbesteed werk	-3.898	11.000	9.459
Publiciteit	146	3.500	0
Aankopen en verwervingen	24.216	13.500	7.011
Personeelskosten	793.562	812.200	735.986
Huisvestingskosten	26.785	24.300	25.785
Kantoor- en algemene kosten	25.651	27.000	27.511
Afschrijving en rente	33.386	29.100	29.269
	968.340	1.056.500	925.608
Areopagus			
Uitbesteed werk	34.974	40.900	42.680
Publiciteit en communicatie	0	4.300	0
Aankopen en verwervingen	7.237	10.600	6.631
Personeelskosten	52.645	34.100	40.272
Huisvestingskosten	1.699	900	1.240
Kantoor- en algemene kosten	3.281	1.900	2.255
Afschrijving en rente	2.118	1.100	1.407
	101.954	93.800	94.485
Bijdragen eigen doelgroep	13.374	24.200	9.176
	88.580	69.600	85.309
Dabar			
Uitbesteed werk	0	500	750
Publiciteit en communicatie	1.095	5.500	2.139
Aankopen en verwervingen	34.071	38.500	27.494
Personeelskosten	113.028	109.400	104.041
Huisvestingskosten	4.048	3.800	3.967
Kantoor- en algemene kosten	7.195	9.600	9.162
Afschrijving en rente	5.045	4.500	4.503
	164.482	171.800	152.056
Bijdragen eigen doelgroep	17.292	18.300	18.070
	147.190	153.500	133.986

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Missionaire publiciteit			
<i>Echo</i>			
Huisvestingskosten	949	900	744
Kantoor- en algemene kosten	2.740	3.000	2.477
Afschrijving en rente	1.183	1.100	844
	4.872	5.000	4.065
Uitbesteed werk	738	600	344
Aankopen en verwervingen	25.193	30.000	28.234
Personeelskosten	21.271	22.000	17.918
Kostprijs	47.202	52.600	46.496
Opbrengst	75.613	75.600	80.581
Brutowinst leveringen en diensten	28.411	23.000	34.085
<i>Lichtspoor</i>			
Huisvestingskosten	575	400	496
Kantoor- en algemene kosten	2.074	2.000	2.363
Afschrijving en rente	716	500	563
	3.365	2.900	3.422
Uitbesteed werk	1.450	1.700	1.550
Aankopen en verwervingen	28.118	29.700	29.369
Personeelskosten	13.141	13.700	10.389
Kostprijs	42.709	45.100	41.308
Opbrengst	50.550	49.700	51.328
Brutowinst leveringen en diensten	7.841	4.600	10.020
Totaal kosten doelstelling missionaire publiciteit	8.237	7.900	7.487
Missionaire reflectie			
Uitbesteed werk	0	0	0
Aankopen en verwervingen	0	0	0
Personeelskosten	0	23.900	0
Huisvestingskosten	0	400	0
Kantoor- en algemene kosten	0	500	0
Afschrijving en rente	0	500	0
	0	25.300	0
Samenwerkingsverbanden			
Subsidies en bijdragen	15.850	14.800	32.591
Uitbesteed werk	0	0	0
Personeelskosten	60.147	77.400	65.678
Huisvestingskosten	1.874	2.000	2.231
Kantoor- en algemene kosten	1.783	2.200	2.350
Afschrijving en rente	2.336	2.400	2.533
	81.990	98.800	105.383
Bijdragen eigen doelgroep	0	0	1.110
	81.990	98.800	104.273

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
Communicatie			
Uitbesteed werk	240	2.300	1.124
Publiciteit en communicatie	38.821	36.000	35.870
Personeelskosten	81.235	92.900	64.583
Huisvestingskosten	2.798	2.900	2.231
Kantoor- en algemene kosten	3.631	3.300	2.723
Afschrijving en rente	3.488	3.400	2.533
	130.213	140.800	109.064
Totaal besteding doelstellingen	1.808.587	1.955.100	1.673.697
<i>Als percentage van de som der baten</i>	83,7%	83,1%	78,0%
<i>Als percentage van de som der lasten</i>	81,6%	80,6%	81,6%
 Werving baten			
Kosten eigen fondsenwerving			
Afdrachten	4.140	4.700	4.080
Uitbesteed werk	0	0	0
Publiciteit en communicatie	57.185	116.500	67.100
Personeelskosten	108.460	132.200	97.132
Huisvestingskosten	4.347	4.600	3.967
Kantoor- en algemene kosten	16.916	22.000	14.526
Afschrijving en rente	5.419	5.600	4.503
	196.467	285.600	191.308
<i>Als percentage van de baten eigen fondsenwerving</i>	10,1%	12,9%	9,0%
 Kosten beheer en administratie			
Uitbesteed werk	0	0	426
Publiciteit en communicatie	1.571	1.500	2.386
Personeelskosten	148.691	130.600	127.616
Huisvestingskosten	5.245	4.400	4.959
Kantoor- en algemene kosten	48.666	43.100	44.402
Afschrijving en rente	6.538	5.300	5.629
	210.711	184.900	185.418
<i>Als percentage van de som der lasten (norm bestuur: 15%)</i>	9,5%	7,6%	9,0%

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
Specificatie personeelskosten			
Lonen en salarissen	1.364.991	1.429.700	1.269.633
Sociale lasten	232.374	248.000	212.750
Pensioenlasten	143.644	152.200	129.302
Overige personeelskosten	177.341	170.400	121.491
	1.918.350	2.000.300	1.733.176
Gemiddeld aantal werknemers			
	fte	fte	fte
Focus	5,8	6,3	5,3
Impact	10,7	11,0	10,4
Dabar	1,6	1,7	1,6
Areopagus	0,7	0,4	0,5
Missionaire publiciteit	0,6	0,6	0,5
Samenwerkingsverbanden	0,8	0,2	0,9
Theologische en missionaire advisering	0,0	0,9	0,0
Communicatie	1,1	1,3	0,9
Werving baten	1,7	2,1	1,6
Beheer en administratie	2,1	2,0	2,0
	25,1	26,5	23,7
Salariskosten	1.741.009	1.829.900	1.611.685
Gemiddelde salariskosten per fte	69.400	69.100	68.100

De IZB heeft geen werknemers die werkzaam zijn buiten Nederland.

Bezoldiging bestuurders en feitelijk leidinggevenden

Aan de statutaire bestuurders worden geen andere vergoedingen toegekend dan een vergoeding voor gemaakte reiskosten. Deze vergoeding bedroeg in 2018 € 1.685 (2017: € 1.977). Het bestuur heeft de feitelijke leiding overgedragen aan de titulaire directie.

Het bestuur heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was in 2015. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning wordt de arbeidsvoorwaardenregeling voor medewerkers van de Protestantse Kerk in Nederland toegepast.

	J.A. van den Berg (algemeen directeur) 2018	G.J.de Groot (operatie- neel directeur) 2018	J.A. van den Berg (algemeen directeur) 2017	G.J.de Groot (operatie- neel directeur) 2017
Dienstverband				
aard (looptijd)	onbepaald	onbepaald	onbepaald	onbepaald
uren	36	36	36	36
parttime percentage	1,0	1,0	1,0	1,0
periode	12 mnd	5 mnd	12 mnd	12 mnd
Bezoldiging				
Bruto beloning	71.415	26.740	68.855	66.240
Vakantiegeld/eindejaarsuitkering	11.641	4.359	10.316	9.923
Totaal jaarinkomen	83.056	31.099	79.171	76.163
Sociale lasten	10.111	3.713	9.970	9.964
Pensioenlasten	9.187	3.659	8.589	8.197
<i>Totaal bezoldiging</i>	<i>102.354</i>	<i>38.471</i>	<i>97.730</i>	<i>94.324</i>

Zoals uit de grondslagen van resultaatbepaling blijkt, heeft de organisatie in 2018 twee directeuren in dienst gehad. Naast de directietaken zijn de directeuren samen voor 1,15 fte (2017: 1,7 fte) direct bij de uitvoering van de programma's betrokken; de resterende 0,25 fte (2017: 0,30 fte) betreft de directietaken. De heer G.J. de Groot is per 1 juni 2018 geen directeur meer, in verband met een betrekking elders die hij heeft aanvaardt.

2.7 Ondertekening jaarrekening door bestuursleden

Het bestuur heeft de jaarrekening goedgekeurd in de vergadering van 29 maart 2019.

w.g.

Ds. M.C. Batenburg

w.g.

Ds. J. van Walsum

w.g.

Drs. A.P. van der Kooy

w.g.

Ds. M. van Dam

w.g.

Drs. Z.A. Jansen - Smit

w.g.

Dr. H. de Leede

w.g.

Ds. A. van Lingen

3. OVERIGE GEGEVENS

3.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijk accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring hier opnemen

3.2 Vergelijking realisatie 2018 met begroting 2018 en realisatie 2017

	t.o.v. begroting 2018		t.o.v. realisatie 2017	
	€	€	€	€
Resultaat volgens begroting 2018 resp. realisatie 2017		-65.600		97.730
Afwijkingen baten				
Baten van particulieren	-200.071		-215.152	
Baten van bedrijven	18.515		920	
Baten van organisaties zonder winststreven	-87.034		34.417	
Resultaat diensten en leveringen	75.031		186.341	
Rentebaten en baten uit beleggingen	-2.076		2.606	
Overige baten	594		7.674	
		-195.041		16.806
Afwijkingen lasten (hoger dan begroting/2017 is -/-)				
Focus	18.663		-76.067	
Impact	88.160		-42.732	
Areopagus	-18.980		-3.271	
Dabar	6.310		-13.204	
Missionaire publiciteit	-337		-750	
Samenwerkingsverbanden	16.810		22.283	
Communicatie	10.587		-21.149	
Kosten eigen fondsenwerving	89.133		-5.159	
Kosten beheer en administratie	-25.811		-25.293	
		184.535		-165.342
Restultaat werkelijk 2018		-76.106		-50.806

Toelichting

Afwijkingen baten

Particulieren

De baten zijn lager doordat het beoogde bedrag voor de nalatenschappen niet werd gehaald. Verder is in 2018 een stijging van de baten begroot, terwijl dat een daling had moeten zijn.

Bedrijven

De ontvangen giften van bedrijven vertonen een stijgende tendens, mede als gevolg van specifieke aandacht voor deze categorie.

Organisaties zonder winststreven

Betreft kerkelijke gemeenten en vermogensfondsen. Er is een flinke toename ten opzichte van 2017, maar minder dan was begroot. Dit komt door een optimistische inschatting van de opbrengst collecten.

Resultaat diensten en leveringen

Het resultaat op leveringen en diensten is hoger dan begroot en in 2017. Dit komt grotendeels doordat in 2018 een grote subsidie op Focus-trajecten ter beschikking kwam. Deze subsidie zorgde enerzijds voor een nagekomen (en doorberekende) subsidie voor de gemeenten die in 2017 startten en anderszijds voor een hoger tarief voor de gemeenten die in 2017 en 2018 startten.

Overige baten

De overige baten van 2018 betreffen energiebelasting over de jaren 2015-2016.

Afwijking lasten

Focus

De bestedingen voor het Focus programma waren iets lager dan begroot. Dit komt mede door een andere inzet van personeel, maar vooral door lagere kosten voor publiciteit en uitbesteed werk. Kosten van ontwikkeling worden geactiveerd en in 4 jaar afgeschreven.

Impact

De personeelskosten zijn lager dan begroot, met name omdat een vacature projectbegeleider laat is ingevuld. Langlopende verplichtingen inzake de projecten zijn in 2017 verder afgenomen in verband met een gewijzigd financieringsmodel. Ook de benodigde subsidies aan projecten zijn lager dan begroot. Per saldo resulteerde dit in lagere lasten.

Areopagus

Areopagus heeft hoger personeelskosten doordat de kosten van de projectleider niet goed waren begroot. Hiertegenover staat een lagere personeelslast. Areopagus krijgt wel steeds meer bestemmingsgiften.

Dabar

De kosten van Dabar zijn lager dan begroot. Tegenover een hogere personeelslast door vertrek en aannemen nieuwe medewerker, staat een lagere toerekening van algemene kosten.

Missionaire publiciteit

De kosten liggen mooi in lijn met begroting en werkelijkheid van 2017.

Missionaire reflectie

Door wijzigingen in de directie zij deze activiteiten niet van de grond gekomen.

Samenwerkingsverbanden

De kosten van samenwerkingsverbanden zijn in lijn met de begroting en met vorig jaar..

Communicatie

Er is een daling van de kosten t.o.v. de begroting. Dit komt omdat een vacature niet is ingevuld.

Werving baten

De extra ruimte in de begroting voor fondsenwervingsinspanningen is niet geheel benut.

Kosten beheer en administratie

De personeelskosten zijn hoger dan begroot door een langere overlap voor hoofd Financiën en Bedrijfsvoering. De norm van het bestuur en van het CBF is ruim gehaald.